

Eelotsusetaotlus, mille on esitanud Cour de cassation (Prantsusmaa) 26. juulil 2018 – UB versus VA, Tiger SCI, WZ kui UB pankrotihaldur, Banque patrimonie et immobilier SA

(Kohtuasi C-493/18)

(2018/C 364/04)

Kohtumenetluse keel: prantsuse

Eelotsusetaotluse esitanud kohus

Cour de cassation

Põhikohtuasja pooled

Kaebaja: UB

Vastustajad: VA, Tiger SCI, WZ kui UB pankrotihaldur, Banque patrimonie et immobilier SA

Eelotsuse küsimused

1. Kas maksejõuetusmenetluse algatanud liikmesriigi kohtu määratud pankrotihalduri hagi, mille eesmärk on tunnistada võlgniku teises liikmesriigis asuvalle kinnisvarale seatud hüpoteegid ning selle kinnisvaraga kõnealuses riigis tehtud müügitehingud selle menetluse suhtes kehtetuks, et võita see kinnisvara võlgniku vara hulka tagasi, tuleneb otseselt maksejõuetusmenetlusest ja on sellega tihedalt seotud?
2. Kas jaatava vastuse korral allub see pankrotihalduri hagi erandliku kohtualluvuse raames kas maksejõuetusmenetluse algatamise liikmesriigi kohtutele või siis hoopis kinnisvara asukohaliikmesriigi kohtule või on tegemist nende valikulise kohtualluvusega, ning millistel tingimustel?
3. Kas juhul, kui maksejõuetusmenetluse algatanud liikmesriigi kohus annab oma otsusega pankrotihaldurile õiguse pöörduda teise liikmesriigi kohtusse, allub see hagi põhimõtteliselt menetluse algatanud kohtule, ent võib sellise otsuse tagajärjel minna selle teise riigi kohtualluvusse, eriti kui seda otsust saab käsitada määruse [(EÜ) nr 1346/2000] ⁽¹⁾ artikli 25 lõike 1 tähenduses maksejõuetusmenetluse käiku ja lõpetamist käsitleva otsusena, mida tuleb sellisena sama sätte alusel tunnustada ilma lisaformaalsusteta?

⁽¹⁾ Nõukogu 29. mai 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1346/2000 maksejõuetusmenetluse kohta (EÜT L 160, lk 1; ELT eriväljaanne 09/01, lk 191).

Eelotsusetaotlus, mille on esitanud Administrativen sad Sofia-grad (Bulgaaria) 30. juulil 2018 – BT versus Balgarska narodna banka

(Kohtuasi C-501/18)

(2018/C 364/05)

Kohtumenetluse keel: bulgaaria

Eelotsusetaotluse esitanud kohus

Administrativen sad Sofia-grad

Põhikohtuasja pooled

Kaebaja: BT

Vastustaja: Balgarska narodna banka

Eelotsuse küsimused

1. Kas Liidu õiguse võrdväarsuse ja tõhususe põhimõtetest tuleneb, et liikmesriigi kohus on kohustatud kaebuse omal algatusel kvalifitseerima liikmesriigi Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELL“) artikli 4 lõikest 3 tuleneva kohustuse rikkumiseks, juhul kui kaebuse ese on liikmesriigi lepinguväline vastutus kahju tekitamise eest liidu õiguse rikkumise tõttu, mille väidetavalt põhjustas liikmesriigi asutus, ja
 - kui kaebuses ei olnud õigusliku alusena sõnaselgelt märgitud ELL artikli 4 lõiget 3, kuid kaebuse põhjendusest tuleneb, et kaebuse aluseks on liidu õigusnormide rikkumise tõttu tekkinud kahju;
 - kui kahju hüvitamise nõudes tugineti liikmesriigi õigusnormile, mis sätestab riigi vastutuse haldustegevuse teostamisel tekitatud kahju eest, mis ei sõltu süü olemasolust, ja mis tekib järgmistel tingimustel: õigusakti, asutuse või selle töötaja tegevuse või tegevusetuse õigusvastasus haldustegevuse teostamisel või selle teostamise tõttu tekkinud varalist või mittevaralist laadi kahju; otsene ja vahetu põhjuslik seos kahju ja asutuse õigusvastase tegevuse vahel;
 - kui kohus peab liikmesriigi õiguse kohaselt määrama omal algatusel riigi vastutuse õigusliku aluse justiitsasutuste tegevuse eest asjaolude alusel, millele kaebus tugineb?
2. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1093/2010⁽¹⁾, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), põhjendusest 27 tuleneb, et määruse artikli 17 lõike 3 alusel antud soovitus, milles tuvastati liidu õiguse rikkumine liikmesriigi keskpanga poolt seoses asjaomasel krediitiasutuses hoiustajatele tagatud hoiuste väljamaksmise tähtaegadega, sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas
 - annab selle krediitiasutuse hoiustajatele õiguse tugineda liikmesriigi kohtus soovitusel, et põhjendada kahju hüvitamise kaebust nimelt liidu õiguse selle sama rikkumise alusel, kui arvestada Euroopa Pangandusjärelevalve selgesõnaliselt antud pädevust liidu õiguse rikkumiste tuvastamiseks ja kui pidada silmas seda, et hoiustajad ei ole ega saa ka olla soovitude adressaadid ning soovitus ei loo nende jaoks vahetuid õiguslikke tagajärgi;
 - kehtib seoses tingimusega, et rikutud õigusnorm peab kehtestama täpsed ja tingimusteta kohustused, kui arvestada, et direktiivi 94/19/EÜ⁽²⁾ hoiuste tagamise skeemide kohta artikli 1 punkti 3 alapunkt i – kui seda tõlgendatakse koosmõjus selle direktiivi põhjendustega 12 ja 13 –, ei sisalda kõiki koostisosi, mis on vajalikud selleks, et luua liikmesriikide jaoks täpne ja tingimusteta kohustus, ning ei anna hoiustajatele vahetuid õigusi; samuti silmas pidades fakti, et see direktiiv näeb ette ainult minimaalse ühtlustamise, mis ei hõlma pidepunkte, mille alusel tuleb tuvastada peatatud hoiused, ja et nende pidepunktide suhtes – mh nimelt likviidsuse puudumine ja hetkel puuduva väljamaksmise väljavaade, varajase tegutsemise ja krediitiasutuse äritegevuse jätkamise korralduse tegemine – ei põhjendatud soovitus liidu õiguse muude selgete ja tingimusteta sätetega;
 - kehtib silmas pidades eset, hoiuste tagamist ja Euroopa Pangandusjärelevalve pädevust anda vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 26 lõikele 2 soovitusi hoiuste tagamise skeemi kohta, liikmesriigi keskpanga suhtes, millel ei ole seost liikmesriigi hoiuste tagamise skeemiga ja mis ei ole vastavalt selle määruse artikli 4 punkti 2 alapunktile iii pädev asutus?
3. Kas Euroopa Liidu Kohtu 12. oktoobri 2004. aasta kohtuotsusest Paul jt (C-222/02, EU:C:2004:606, punktid 38, 39, 43 ja 49-51); 5. märtsi 1996. aasta kohtuotsusest Brasserie du pêcheur ja Factortame (C-46/93 ja C-48/93, EU:C:1996:79, punktid 42 ja 51); 15. juuni 2000. aasta kohtuotsusest Dorsch Consult vs. nõukogu ja komisjon (C-237/98 P, EU:C:2000:321, punkt 19) ja 2. detsembri 1971. aasta kohtuotsusest Zuckerfabrik Schöppenstedt vs. nõukogu (5/71, EU:C:1971:116 punkt 11), tuleneb ka põhikohtuasjas asjakohase liidu õiguse praegust seisust arvestades, et
 - A) direktiivi 94/19 sätteid, eriti selle artikli 7 lõige 6, annavad hoiustajatele õiguse esitada liikmesriigi vastu kahju hüvitamise nõudeid ebapiisava järelevalve tõttu nende hoiuseid haldava krediitiasutuse üle, ja kas need õigused on piiratud hoiuste tagatud suurusega, või tuleb selles sättes esinevat mõistet „õigus hüvitisele“ tõlgendada laialt?

- B) liikmesriigi keskpanga määratud sellised järelevalvemeetmed krediidasutuse saneerimiseks nagu meetmed põhikohtuasjas, sealhulgas maksete peatamine, mis on ette nähtud eelkõige direktiivi 2001/24/EÜ⁽³⁾ artikli 2 seitsmendas taandes, kujutavad endast hoiustajate omandiõiguse õigustamatut ja ebaproportsionaalset riivet, mis toob kaasa lepinguvälise vastutuse liidu õiguse rikkumisega tekitatud kahju eest, kui asjaomase liikmesriigi õigus näeb krediidasutuste seaduse artikli 116 lõiget 5 ning pankade maksejõuetuse seaduse artikli 4 lõike 2 punkti 1 ja artikli 94 lõike 1 punkti 4 silmas pidades ette, et meetmete kestuse aja eest arvutatakse lepingulised intressid ja hoiuste tagatud suurust ületavaid nõudeid saab rahuldada ja intresse maksta üldises pankrotimenetluses?
- C) liikmesriigi õiguses ette nähtud lepinguvälise vastutuse tingimused kahju eest, mis on tekkinud tegevuse või tegevusetuse tõttu seoses ETLT artikli 65 lõike 1 punkti b reguleerimisalaga hõlmatud liikmesriigi keskpanga järelevalvepädevuse teostamisega, ei või olla vastuolus selle vastutuse liidu õiguse kohaselt kehtivate tingimuste ja põhimõtetega ning konkreetselt nimelt kahju hüvitamise kaebuse tühistamiskaebusest sõltumatus põhimõttega, ja liikmesriigi õiguse kohaselt tuvastatud tingimuse lubamusega, et õiguslik toiming või tegevusetus, mille tõttu taotletakse kahju hüvitamist, tuleb enne tühistada; tingimuse lubamusega liikmesriigi õiguse kohaselt, mis käsitleb asutuste või töötajate süüd, kelle tegutsemise tõttu nõutakse kahju hüvitamist; varalise kahju hüvitamiseks esitatavate kaebuste tingimusega, et kaebajale on kaebuse esitamise ajal tekitatud tegelik ja kindel kahju?
- D) liidu õiguse põhimõtte alusel, et kahju hüvitamise kaebus ei sõltu tühistamiskaebusest, peab olema täidetud asutuse vastava tegevuse õigusvastasuse tingimus, mis on võrdne liikmesriigi õiguse tingimusega, mille kohaselt õiguslik tegevus või tegevusetus, mille tõttu nõutakse kahju hüvitamist, nimelt krediidasutuse saneerimisemeetmed, tuleb tühistada, kui pidada silmas põhikohtuasja asjaolusid ja seda,
- et need meetmed ei ole suunatud kaebajale, kes on krediidasutuse hoiustaja, ning et tal ei ole liikmesriigi õiguse ega ka liikmesriigi kohtupraktika kohaselt õigust taotleda konkreetsete otsuste tühistamist, millega need meetmed määrati, ja et need otsused on jõustunud;
 - et liidu õigus, selles valdkonnas konkreetselt direktiiv 2001/24, ei sea liikmesriikidele sõnaselget kohustust näha kõigi võlausaldajate kasuks ette järelevalvemeetmete vaidlustamise võimalus, et lasta tuvastada meetmete kehtivus;
 - et liikmesriigi õiguses ei ole ette nähtud lepinguväliselt vastutust kahju eest, mis on tekkinud asutuste või töötajate õiguspärase tegevuse alusel?
- E) et juhul, kui tõlgendus on selline, et asutuse asjaomase tegevuse õigusvastasuse tingimus ei ole põhikohtuasja asjaoludel kohaldatav, on krediidasutuse hoiustajate kahju hüvitamise kaebustele liikmesriigi keskpanga tegevuse või tegevusetuse tõttu ja eeskätt kaebustele intresside maksmiseks mittetähtaegselt välja makstud tagatud hoiuste eest ning tagatud hoiuste suurust ületavate hoiuste väljamaksmiseks, mis esitatakse ETLT artiklite 63-65 ja artikli 120, ELL artikli 3 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 17 rikkumise hüvitamiseks, kohaldatavad Euroopa Liidu Kohtu poolt kindlaks määratud lepinguvälise vastutuse tingimused kahju eest,
- mis on tekkinud asutuse õiguspärase tegevuse alusel, täpsemalt kolm kumulatiivset tingimust, nimelt tegeliku kahju esinemine, põhjusliku seose olemasolul kahju ja asjaomase tegevuse vahel ning ebatavalise ja erilist laadi kahju esinemine, eeskätt kaebuste korral intresside maksmiseks tagatud hoiuste tähtaja jooksul välja maksmata jätmise tõttu, või
 - majanduspoliitika valdkonnas eelkõige tingimus „ainult kui esineb piisavalt selge ülimusliku normi rikkumine, mille eesmärk on kaitsta üksikisikuid“, eeskätt hoiustajate kaebuste puhul tagatud hoiuste suurust ületavate hoiuste väljamaksmiseks, mis esitati kahjunõudena ning mille suhtes kehtib liikmesriigi õigusega ette nähtud menetlus, kui arvestada laiaulatuslikku kaalutusõigust, mis kuulub liikmesriikidele seoses ETLT artikli 65 lõike 1 punktiga b ja direktiivi 2001/24 kohaste meetmetega, ja kui krediidasutust ning kahju hüvitamist taotlevat isikut puudutavad asjaolud on seotud ainult ühe liikmesriigiga, kuid kõigi hoiustajate suhtes kehtivad samad õigusnormid ja haldusõiguse põhimõtte, et kõik on seaduse ees võrdsed?
4. Kas direktiivi 94/19 artikli 10 lõike 1 tõlgendusest koostoimes artikli 1 punkti 3 alapunktiga i ja artikli 7 lõikega 6 ning õiguslikust käsitlest Euroopa Liidu Kohtu 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsuses Vervloet jt (C-76/15, EU: C:2016:975, punktid 82-84) tuleneb, et direktiivi kohaldamisala hõlmab hoiustajaid,

- kelle hoiused ei kuulunud krediidasutuse maksete peatamise ja tema pangatehingute tegevusloa kehtetuks tunnistamise vahelisel perioodil lepingute ja seadussätete alusel väljamaksmisele ja asjaomane hoiustaja ei andnud teada, et ta taotleb tagasimaksmist,
- kes nõustusid klausliga, mis näeb ette hoiuste tagatud suuruses väljamaksmise vastavalt liikmesriigi õiguses sätestatud menetlusele ka konkreetselt pärast hoiuseid haldava krediidasutuse tegevusloa kehtetuks tunnistamist, ja see tingimus on täidetud, kui
- nimetatud hoiustamislepingu klauslil on liikmesriigi õiguse kohaselt lepingupoolte suhtes seadusjõud?

Kas selle direktiivi sätetest või muudest liidu õigusnormidest tuleneb, et liikmesriigi kohus ei või sellist hoiustamislepingu klauslit arvesse võtta ega kontrollida hoiustaja kaebust intresside maksmiseks tähtaja jooksul välja maksmata hoiuste eest selle lepinguga tagatud suuruses vastavalt lepinguvälise vastutuse tingimustele kahju eest, mis on tekkinud liidu õiguse rikkumise tõttu, ja direktiivi 94/19 artikli 7 lõike 6 alusel?

- ⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT 2010, L 331, lk 12).
- ⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 1994. aasta direktiiv 94/19/EÜ hoiuste tagamise skeemide kohta (EÜT 1994, L 135, lk 5; ELT eriväljaanne 06/02, lk 252).
- ⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta direktiiv 2001/24/EÜ krediidasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta (EÜT 2001, L 125, lk 15; ELT eriväljaanne 06/04, lk 15).

**Eelotsusetaotlus, mille on esitanud Conseil d'État (Prantsusmaa) 30. juulil 2018 – COPEBI SCA versus
Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)**

(Kohtuasi C-505/18)

(2018/C 364/06)

Kohtumenetluse keel: prantsuse

Eelotsusetaotluse esitanud kohus

Conseil d'État

Põhikohtuasja pooled

Kassaator: COPEBI SCA

Vastustaja: Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)

Menetluses osaleb: Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation

Eelotsuse küsimus

Kas Euroopa Komisjoni 28. jaanuari 2009. aasta otsust 2009/402/EÜ Prantsusmaa puu- ja köögiviljasektori situatsiooniplaanide kohta (C 29/05 (ex NN 57/05)) ⁽¹⁾ tuleb tõlgendada nii, et sellega on hõlmatud riikliku sektoritevahelise puuvilja-, köögivilja- ja aiandusameti (Office national interprofessionnel des fruits, des légumes et de l'horticulture, ONIFLHOR) poolt tööstusotstarbeliste bigarookirsside majanduskomiteele (Comité économique [...] du bigarreau d'industrie, CEBI) makstud ja selle komitee liikmetest tootjarühmade kaudu tööstusotstarbeliste bigarookirsside kasvatajatele määratud abi, kuigi otsuse punktis 15 nimetatud kaheksa põllumajandustootjate majanduskomitee hulgas CEBI ei figureeri ja kõnealust abi rahastati, erinevalt selle otsuse punktides 24–28 kirjeldatud rahastamismehhanismist, üksnes ONIFLHORI toetusest ja mitte lisaks tootjate vabatahtlikest maksetest ehk niinimetatud ettevõtete osamaksetest?

⁽¹⁾ ELT 2009, L 127, lk 11.